

соответствующие органы государственной власти. При этом до сих пор Правила перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами не утверждены.

Также следует отметить, что предложенный для обсуждения проект Правил перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами имеет ряд недостатков, в частности несоответствия отдельным нормам СПС.

В то же время задержки с адаптацией отечественного законодательства в области производства и транспортировки скоропортящихся грузов, в том числе молочной продукции, к мировым и европейским стандартам является одной из причин неконкурентоспособности такой продукции украинского производства на мировых рынках, в частности рынках стран Европейского Союза.

ПЕРЕВОЗКА, БЫСТРОПОРТЯЩИЕСЯ ГРУЗЫ, АВТОМОБИЛЬНЫЙ ТРАНСПОРТ, АДАПТАЦИЯ, ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАИНЫ, ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА, МИРОВЫЕ СТАНДАРТЫ

УДК 656.13

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ РОЗДІЛІВ БІЗНЕС-ПЛАНІВ ДЛЯ ПАСАЖИРСЬКИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ ВІДОБРАЖАЮТЬ СПЕЦИФІКУ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Сніжко Л. Л., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. У сучасних умовах ринкової економіки ефективно бізнес-планування є невід'ємною складовою успіху підприємницької діяльності. При детальній розробці бізнес-планів можуть бути виявлені не тільки доцільність, ефективність, переваги, напрямки успіху та розвитку бізнесу, але й значні недоліки, недоробки, вузькі місця та ін. У першу чергу бізнес-плани необхідні потенційним інвесторам для оцінки майбутніх вкладень. Слід зауважити, що непрофесійно складений бізнес-план навіть результативного та перспективного бізнесу може бути завадою для отримання необхідних інвестицій для його реалізації. Можливі навіть ситуації, коли під час роботи над бізнес-планом розробником може бути прийняте обгрунтоване рішення про недоцільність впровадження даного проекту у зв'язку з неможливістю забезпечення його результативності, ефективності та продуктивності. Такий підхід дозволить заощадити фінансові, матеріальні та моральні ресурси. Сьогодні бізнес-планування необхідне й для ефективного менеджменту існуючого бізнесу. Отже, бізнес-планування є основою підприємницької діяльності, в т. ч. і в сфері пасажирських автомобільних перевезень. На даний час переважну частину ринку транспортних послуг займають суб'єкти підприємницької діяльності приватної форми власності. Тому цей ринок постійно змінюється: одні суб'єкти успішно функціонують та розвиваються, другі – йдуть з ринку перевезень, не витримавши конкуренції, треті – планують вийти на нові сегменти ринку, інші – об'єднуються або поглинаються конкурентами та ін. Тому перед суб'єктами господарської діяльності у сфері пасажирських автомобільних перевезень постійно виникає завдання розроблення обгрунтованих бізнес-планів як для автотранспортного підприємства в цілому, так і для конкретного напрямку його діяльності, в т.ч. і окремо взятого маршруту.

Аналіз літературних джерел. Вивчення літературних джерел стосовно бізнес-планування показало, що існує значна кількість досліджень по даній тематиці. Аналіз цих публікацій [1-3] показав, що у них недостатньо розробленим є питання складання бізнес-планів для пасажирських автомобільних перевізників з урахуванням специфіки їх господарської діяльності та особливостей даного сегменту ринку транспортних послуг. Тому дані роботи не можуть бути в повній мірі використані у бізнес-плануванні пасажирських автотранспортних підприємств, в т.ч. і при необхідності запозичення та залучення ресурсів для їх створення, продовження або розвитку.

Мета статті. Розробити методичні рекомендації щодо складання бізнес-планів для суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють пасажирські перевезення автобусами або мікроавтобусами з урахуванням особливостей даного сегменту ринку транспортних послуг та специфіки організації цього виду підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу. На початку бізнес-плану наводяться основні реквізити: назва суб'єкта підприємницької діяльності (СПД), його юридичний статус, основний вид діяльності, основні засновники, початок діяльності, телефон (факс, сайт, електронна адреса).

Як відомо, стандартної структури бізнес-плану не існує [1-3]. Перелік розділів та вимоги до їх змісту, як правило, визначається суб'єктом, для якого призначений бізнес-план. У зв'язку з цим для автотранспортних підприємств, що здійснюють пасажирські перевезення може бути рекомендована

наступна структура бізнес-плану з урахування специфіки їх діяльності: резюме; характеристика суб'єкта підприємницької діяльності та його місцезнаходження; характеристика транспортної послуги, рухомого складу та план перевезень; оцінка ринку транспортних послуг, конкуренція та маркетинг; план технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів (ТО і Р ТЗ) та матеріально-технічне забезпечення (МТЗ); організаційний план; оцінка ризику та страхування; фінансовий план; стратегія фінансування (при необхідності залучення чи запозичення капіталу).

Розглянемо детально методичні аспекти розробки розділів бізнес-плану для пасажирського автотранспортного підприємства, які відображають особливості діяльності в сфері перевезень автобусами (мікроавтобусами), а саме: «Резюме»; «Характеристика суб'єкта підприємницької діяльності та його місцезнаходження»; «Характеристика транспортної послуги, рухомого складу та план перевезень»; «План технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів та матеріально-технічне забезпечення».

У «Резюме» слід розкрити сутність, особливості пасажирських перевезень як виду підприємницької діяльності, їх переваги та можливості. Цей розділ є найважливішим, адже на основі його змісту приймається рішення про подальший розгляд бізнес-плану [1-3]. Основні вимоги до написання цього розділу: суттєвість, лаконічність, відсутність професійних автомобільних термінів, зрозумілість для пересічного читача, обсяг розділу - не більше однієї сторінки. У «Резюме» доцільно відобразити привабливість даного сегменту ринку транспортних послуг, особливості організації роботи на ньому рухомого складу даного перевізника та його технічної експлуатації. У кінці розділу наводяться основні очікуємі показники: а) потужність підприємства: статутний капітал; вартість (залишкова) основних засобів: загальна та рухомого складу; чисельність працюючих: загальна та водіїв; кількість рухомого складу: загальна та у розрізі базових моделей і марок; б) ринкові: прогнозні обсяги перевезень у пасажирів і пасажиро-кілометрах; доля на ринку; в) фінансові: виручка (дохід) та чистий дохід від пасажирських перевезень; загальні витрати на організацію перевезень; нерозподілений прибуток; рентабельність перевезень (%). У випадку розробки бізнес-плану для запозичення (залучення) капіталу зазначається необхідна сума ресурсів, форми і джерела їх отримання, гарантований термін окупності вкладень, їх рентабельність (%). Завершує розділ оцінка доцільності реалізації даного бізнес-плану, перспективи його продовження та розвитку.

У розділі «Характеристика суб'єкта підприємницької діяльності та його місцезнаходження» наводяться основні дані щодо роботи даного автотранспортного підприємства. На початку вказується: а) організаційна форма суб'єкта підприємницької діяльності (акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, приватне підприємство, державне підприємство, СПД - фізична особа та ін.); б) форма власності (приватна, колективна, державна, змішана); в) величина статутного капіталу; г) частка внесків основних учасників а також схема розподілу прибутку між ними; д) стадія, на якій знаходиться діяльність даного СПД (створення, становлення, стабільність, розвиток, вихід із складу існуючого підприємства, злиття з іншим СПД та ін.); е) основні показники роботи за минулі періоди: 1) обсяги перевезень пасажирів; 2) доля на ринку; 3) кількість автобусів; 4) чисельність працюючих; 5) чистий дохід від пасажирських перевезень; 6) загальні витрати; 7) прибуток; 8) рентабельність перевезень (%). Крім цього зазначається режим роботи підприємства та автобусів на маршрутах у будні та вихідні (святкові дні) взимку та влітку.

Оцінюється у цьому розділі і вибір місцезнаходження, який є особливо важливим для новостворених підприємств. З цією метою описуються: а) адреса фірми (юридична і фактична); б) кому належить право власності на землю та будівлі, тобто чи є земля орендованою чи власною; в) особливості будівель та споруд, що займає підприємство; г) чи є необхідність в їх реконструкції (якщо так, то скільки необхідно коштів); д) оснащення приміщень необхідним обладнанням з урахуванням вимог щодо умов праці, пожежної безпеки, охоронною сигналізацією та ін.

Окремо зазначається, чому вибране саме дане місце розташування для підприємства, в чому його переваги, особливості та як відобразиться вибір місцезнаходження на витрати. Для автотранспортних підприємств у цьому розділі доцільно також зазначити: де буде розміщена зона ТО і Р ТЗ та стоянка автобусів (мікроавтобусів), умови їх зберігання (на закритій чи відкритій стоянці), величина нульового пробігу та витрати на нього.

Мета розділу «Характеристика транспортної послуги, рухомого складу та план перевезень» - описати сутність та особливості даного виду діяльності та транспортні засоби, на основі яких буде створений або продовжений існуючий бізнес. На початку розділу слід підтвердити, що діяльність підприємства відноситься до сфери пасажирських автобусних перевезень і має на меті задоволення попиту на пасажирські перевезення і формування кола постійних замовників.

У цьому розділі детально аналізуються експлуатаційні аспекти конкретних пасажирських перевезень у розрізі наступних складових: а) вид перевезень: здійснення регулярних перевезень чи разових рейсів і (або) виконання постійних чи одноразових замовлень для фізичних чи юридичних осіб; б) вид маршруту: міські, приміські, міжміські, міжнародні; в) характер роботи: сезонний чи постійний та ін. При описі особливостей транспортної послуги можна скористатись такими характерними ознаками, як: а) забезпечення необхідного коефіцієнта технічної готовності (його значення) за рахунок своєчасного та якісного технічного огляду та ремонту; б) комфортабельність та економічність транспортного засобу; в) висока швидкість перевезення (її значення); г) якісне обслуговування пасажирів; д) оптимальний динамічний коефіцієнт використання пасажиромісткості (його значення) та ін.

Особливе значення у розділі відводиться характеристиці транспортних засобів, які будуть використані при перевезеннях. Вона повинна містити наступну інформацію: а) пасажиромісткість автобусів (мікроавтобусів), яка покладена в основу розробки плану перевезень (для міських перевезень - загальна, тобто місця для сидіння + стоячі місця; для приміських, міжміських та міжнародних – місця для сидіння); б) особливості конструкції транспортних засобів, які можуть бути використані як на користь підприємства так і для забезпечення якості перевезень пасажирів: 1) зручність автобусів (мікроавтобусів) для посадки та висадки пасажирів; 2) наявність багажного відділення; 3) комфортабельність салону для поїздки пасажирів та ін.; в) витрати пального при різних умовах експлуатації; г) вік транспортних засобів; д) пробіг з початку експлуатації та ін.

Слід зауважити, що якщо підприємство здійснює регулярні перевезення доцільно включити у розділ схеми основних маршрутів а також наглядне зображення транспортних засобів, що будуть використані для цих перевезень. Це дозволить скласти чітке уявлення про їх особливість. Рекомендується змістовно описати і маршрути, на яких будуть здійснюватися перевезення у такій послідовності: а) умови експлуатації: 1) вид доріг: удосконалені (асфальто-, цементобетонні, брушати та ін.) або тверді (брукові, щебеневі, гравійні) або ґрунтові покращені або природні ґрунтові та ін.; 2) їх стан; б) вид маршруту: кільцевий або маятниковий; в) кількість проміжних зупинок; г) наявність обладнаних для очікування автобусів зупинок; д) середня тривалість часу для посадки-висадки пасажирів (хв.); д) основні техніко-експлуатаційні показники: 1) довжина маршруту в прямому та зворотному сполученні (км): (з зазначенням відстаней маршруту у місті, передмісті, за містом, за кордоном); 2) інтервал руху (хв.); 3) кількість рейсів за добу: у літній та зимовий період; 4) швидкість доставки пасажирів (км/год.): технічна, експлуатаційна, сполучення; 5) статичний та динамічний коефіцієнт використання пасажиромісткості; 6) коефіцієнт використання пробігу; 7) коефіцієнт випуску; 8) тривалість одного рейсу (год.); 9) час у наряді (год.); 10) коефіцієнт змінності пасажирів; 11) середньодобовий пробіг (км.); 12) середня кількість автомобілів на маршруті: у літній та зимовий період. Для узагальнення результатів розрахунків зручно скористатись таблицею 1.

Таблиця 1 - Характеристика маршрутів та техніко-експлуатаційні показники

№ п/п	Показник	Маршрут			По АТП в цілому
		Найменування маршруту А	Найменування маршруту Б	та ін.	
1	Вид маршруту і т.д.	маятниковий	кільцевий	-	-

План перевезень рекомендуються розрахувати у розрізі маршрутів та по підприємству у цілому як за місяць, так і за рік за такими показниками (графа 2 таблиці 2): 1) обсяг перевезень (пас.); 2) транспортна робота (пас.-км); 3) автомобіле-дні роботи; 4) автомобіле-години роботи (год.); 5) загальний пробіг (км); 6) пробіг з пасажиромістами (км); 7) виробіток одного автобуса (мікроавтобуса): у пасажиромістах, у пасажиро-кілометрах, у пасажиромістах/місце, у пасажиро-кілометрах /місце.

Таблиця 2 – Техніко-економічні показники роботи підприємства на місяць (рік)

№ п/п	Показник	Маршрут			По АТП в цілому
		Найменування маршруту А	Найменування маршруту Б	та ін.	
1	Обсяг перевезень (тис. пас.) і т.д.	2314	5227	-	7541

Важливий момент цього розділу – це відображення заходів, які будуть здійснюватись підприємством для забезпечення безпеки перевезень пасажирів. Наприклад: 1)дотримання належного технічного стану автобусів (значення коефіцієнта технічної готовності і коефіцієнта випуску), 2)класність водіїв (кількість водіїв 1–го класу, їх стаж роботи); 3)спеціальна підготовка водіїв, в т.ч. навчання безпечним прийомам управління транспортними засобами; 4)проведення медичного огляду водіїв; 5)проведення регулярного технічного огляду автобусів перед виїздом на маршрут та ін.

Завершує розділ визначення потенціалу діяльності: напрямів та перспектив продовження та розширення даного та споріднених йому видів бізнесу.

Головне завдання розділу «План ТО і Р ТЗ та МТЗ» - довести потенційним інвесторам, що підприємство реально може забезпечувати належний технічний стан транспортних засобів за рахунок своєчасного, ефективного та якісного проведення діагностики, ТО-1,-ТО-2, сезонного обслуговування (СО), поточного ремонту (ПР) у необхідні строки і з необхідною якістю. На основі цього розділу оцінюється кваліфікація керівництва у галузі технічної експлуатації, що є однією із важливих складових забезпечення безпеки пасажирських перевезень. Для цього необхідно відповісти на такі запитання: 1) яким чином буде організована діагностика, ЩО, ТО-1,ТО-2, ПР (на власному підприємстві, станції технічного обслуговування чи іншому АТП); 2)які для цього є (необхідні) виробничо-технічні потужності; 3)яке гаражне обладнання є в наявності(необхідне); 4)де планується його придбати; 5)які при цьому можливі проблеми та ін.

Результати розрахунків плану ТО і Р ТЗ доцільно навести у таблицю 3 у розрізі маршрутів та періодів (місяць та рік). Для її складання можуть бути використані такі основні показники (графу 2 таблиці 3): а)кількість обслуговувань: ЩО, ТО-1, ТО-2, СО у літній та зимовий період; б) простій в ТО-1, ТО-2, ПР (дні); в) витрати на ЩО, ТО-1, ТО-2, ПР (грн.), 4) загальні витрати та ТО і ПР (у літній та зимовий період) (грн.); 5) коефіцієнт технічної готовності.

Таблиця 3– План технічного обслуговування та ремонту автобусів (мікроавтобусів) на місяць (рік)

№ п/п	Показник	Маршрут			По АТП в цілому
		Найменування маршруту А	Найменування маршруту Б	та ін.	
1	Кількість обслуговувань: ЩО і т.д.	52	69	-	121

Необхідно також описати заходи, пов'язані з охороною навколишнього середовища та вказати витрати на їх впровадження.

Важливою складовою цього розділу є програма матеріально-технічного постачання. У першу чергу, зазначається загальна кількість автобусів або мікроавтобусів, які необхідні для організації роботи автотранспортного підприємства, в т.ч. скільки з них знаходиться на балансі підприємства та яку кількість необхідно придбати або отримати в лізинг для повного виконання виробничої програми. При необхідності придбання рухомого складу вказується, які транспортні засоби (марка і модель) планується придбати: нові чи такі, що були у використанні. В останньому випадку відображається їх вік, пробіг з початку експлуатації, технічний стан, залишкова вартість. При цьому зазначається: де, від кого, на яких умовах та за якою вартістю будуть купуватись автобуси, наявність гарантійного обслуговування, досвіду роботи та домовленостей з постачальником та ін. При умові отримання рухомого складу на умовах лізингу вказується лізингодавець, вид лізингу (фінансовий чи оперативний), тривалість лізингового контракту, наявність заявки на отримання об'єкту у лізинг, величина лізингових платежів та їх періодичність.

Для забезпечення підприємства іншими матеріально-технічними ресурсами зазначається: а)де, від кого, на яких умовах будуть купуватись паливо-мастильні матеріали, запасні частини, шини та ін.; б)репутація постачальників; в)досвід роботи з ними; г)чи можливе зменшення обсягів постачання матеріально-технічних ресурсів; д) ціни на них; е)якість та ін. Дані розрахунків плану МТЗ представляються таблицею 4. У графу 2 таблиці 4 вносяться показники із їх деталізацією у літній та зимовий період: 1) потреба у паливі (л); 2) витрати на паливо (грн.); 3) потреба в оливі (л); 4) витрати на паливо-мастильні матеріали (грн.); 5) потреба в шинах; 6) витрати на шини (грн.); 7) витрати на запасні частини (грн.) Значення цих показників також наводяться як у розрахунку на місяць, так і за рік у цілому.

Таблиця 4– План технічного обслуговування та ремонту автобусів (мікроавтобусів) на місяць (рік)

№ п/п	Показник	Маршрут			По АТП в цілому
		Найменування маршруту А	Найменування маршруту Б	та ін.	
1	Потреба у паливі (тис. л.):				
	- у літній період;	542	696		1238
	- у зимовий період і т.д.	429	504		933

Висновки. Дані методичні розробки можуть бути використані у діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в сфері пасажирських автомобільних перевезень для розробки змістовних бізнес-планів, які необхідні як для обґрунтування заявок на інвестиції, так і для створення, продовження і розвитку існуючого бізнесу.

Потребують подальшої методичної деталізації й інші розділи бізнес-планів з урахуванням специфіки діяльності автотранспортних підприємств на ринку пасажирських перевезень.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Бізнес-план. Профессиональное составление и убедительная презентация/ Ф. Лудольф, С. Лихтенберг. - М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2004. - 224 с.
2. [Барроу Колін](#). Бізнес-план: практ. посіб.: пер. з 4-го англ. вид. / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. - К. : Знання, 2005. - 434 с.
3. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посіб / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'яноко; Київ. нац. екон. ун-т. - 2-е вид., допов. - К. : КНЕУ, 2002. - 379 с.

РЕФЕРАТ

Сніжко Л. Л. Особливості розробки розділів бізнес-планів для пасажирських автотранспортних підприємств, які відображають специфіку їх діяльності. / Лариса Леонідівна Сніжко // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

У статті представлені методичні рекомендації щодо розроблення окремих розділів бізнес-плану для пасажирських автотранспортних підприємств, що відображають особливості їх діяльності.

Об'єктом дослідження є процес планування господарської діяльності пасажирських автотранспортних підприємств.

Мета роботи - розробити методичні рекомендації щодо складання бізнес-планів для суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють пасажирські перевезення автобусами або мікроавтобусами з урахуванням особливостей їх діяльності.

Методи дослідження - системно-логічний підхід, аналіз та синтез, комплексно-цільовий підхід.

Бізнес-планування є основою підприємницької діяльності, в т. ч. і в сфері пасажирських автомобільних перевезень. Змістовні бізнес-плани необхідні як для обґрунтування заявок на інвестиції, так і для створення, продовження і розвитку існуючого бізнесу.

Для професійного бізнес-планування пасажирських автотранспортних підприємств визначені вимоги до написання та розкритий зміст певних розділів бізнес-плану, що враховують специфіку пасажирських перевезень, а саме: «Резюме», «Характеристика суб'єкта підприємницької діяльності та його місцезнаходження», «Характеристика транспортної послуги, рухомого складу та план перевезень» та «План технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів та матеріально-технічне забезпечення».

Методичні розробки можуть бути використані у діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в сфері пасажирських автомобільних перевезень як при бізнес-плануванні пасажирського автотранспортного підприємства в цілому, так і конкретного напрямку його діяльності, в т.ч. і окремо взятого маршруту.

Потребують подальшої методичної деталізації й інші розділи бізнес-планів з урахуванням специфіки діяльності автотранспортних підприємств на ринку пасажирських перевезень.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: СУБ'ЄКТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ, БІЗНЕС-ПЛАН, ПАСАЖИРСЬКЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО, ПАСАЖИРСЬКІ АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, РОЗДІЛИ БІЗНЕС-ПЛАНУ.

ABSTRACT

Snizhko L. L. Particularities the sections of business plans development for passenger road transport enterprises that represent the specific character of their activity. / Larissa Snizhko // Management of projects, system analysis and logistics. – K.: NTU – 2012. – Vol. 10.

The article presented methodical recommendations concerning the separate sections of a business plan development for a passenger road transport enterprise, which display the particularities to their activity

Object of study is a process of planning to economic activity passenger road transport enterprises.

Purpose of work - to develop the methodical recommendations on formation business plans for subject of entrepreneurial activity, which carry out passenger transportation busses or minibuses taking into account the particularities of their activity.

Methods of study- system-logical approach, analysis and syntheses, complex-target approach.

Business-planning is the basis of entrepreneurial activity, including the sphere of passenger road transportation. The profound business plans are necessary as for motivation of the applications for investments, so and for making, continuation and developments existing business.

Requirements are determined for professional business - planning passenger road transport enterprises. Requirements to writing and the contents of the certain sections of the business plan taking into account specifics of passenger transportation. This is follows sections: "Summary", "Characteristics of the subject to entrepreneurial activity and its location", "Characteristics transport service, rolling stock and plan of transportation" and "Plan of technical service and repair of the transport vehicles and material and technical provision".

Methodical recommendations can be used in activity subject of entrepreneurial activity in sphere of passenger road transportation as at business - planning whole passenger road transport enterprises, so and concrete direction to its activity, including and apart taken rout.

Require the further methodical working out and the other sections business plans taking into account the specifics of activity road transport enterprises on the of passenger transportation market.

KEYWORDS: SUBJECT OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY, BUSINESS-PLANNING, BUSINESS PLAN, PASSENGER ROAD TRANSPORT ENTERPRISE, PASSENGER ROAD TRANSPORTATION, SECTIONS OF THE BUSINESS PLAN.

РЕФЕРАТ

Снижко Л. Л. Особенности разработки разделов бизнес-планов для пассажирских автотранспортных предприятий, которые отображают специфику их деятельности. / Лариса Леонидовна Снижко // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ – 2012. – Вып. 10.

В статье представлены методические рекомендации по разработке отдельных разделов бизнес-плана для пассажирских автотранспортных предприятий, которые отображают особенности их деятельности.

Объектом исследования является процесс планирования хозяйственной деятельности пассажирских автотранспортных предприятий.

Цель работы - разработать методические рекомендации по составлению бизнес-планов для субъектов предпринимательской деятельности, которые осуществляют пассажирские перевозки автобусами или микроавтобусами с учетом особенностей их деятельности.

Методы исследования- системно-логический подход, анализ и синтез, комплексно-целевой подход.

Бизнес-планирование являются основой предпринимательской деятельности, в т.ч. и в сфере пассажирских автомобильных перевозок. Содержательные бизнес-планы необходимые как для обоснования заявок на инвестиции, так и для создания, продолжение и развития существующего бизнеса.

Для профессионального бизнес - планирования пассажирских автотранспортных предприятий определены требования к написанию и раскрыто содержание определенных разделов бизнес-плана, которые учитывают специфику пассажирских перевозок, а именно: «Резюме», «Характеристика субъекта предпринимательской деятельности и его местонахождение», «Характеристика

транспортной услуги, подвижного состава и план перевозок» и «План технического обслуживания и ремонта транспортных средств и материально-техническое обеспечение».

Методические рекомендации могут быть использованы в деятельности субъектов предпринимательской деятельности в сфере пассажирских автомобильных перевозок как при бизнес-планировании пассажирского автотранспортного предприятия в целом, так и конкретного направления его деятельности, в т. ч. и отдельно взятого маршрута.

Требуют дальнейшей методической разработки и другие разделы бизнес-планов с учетом специфики деятельности автотранспортных предприятий на рынке пассажирских перевозок.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: СУБЪЕКТ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ, БИЗНЕС-ПЛАН, ПАССАЖИРСКОЕ АВТОТРАНСПОРТНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ, ПАССАЖИРСКИЕ АВТОМОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ, РАЗДЕЛЫ БИЗНЕС-ПЛАНА.

УДК 656.13

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Сніжко Л. Л., кандидат економічних наук
Главацький П.В.

Постановка проблеми. Ринкові відносини, що суттєво впливають на господарську діяльність підприємств, вимагають невідкладного вирішення проблем, пов'язаних із необхідністю підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств. Тому забезпечення належної конкурентоспроможності є одним із основних завдань управління будь-яким суб'єктом господарської діяльності, в т.ч. і в сфері міжнародних автомобільних перевезень. При цьому дієвість управління конкурентоспроможністю на ринку міжнародних транспортних послуг повинна сприяти не тільки якісному та повному задоволенню потреб пасажирів в автоперевезеннях та результативній і продуктивній фінансово-господарській діяльності суб'єктів підприємництва, а й забезпечувати при цьому ефективне використання усіх видів ресурсів.

Досвід показує, що наслідки непрофесійного управління конкурентоспроможністю підприємств стають відчутнішими при наявності жорсткої конкуренції на ринку міжнародних транспортних послуг. На сучасному етапі стрімкого розвитку інформаційних технологій для ефективного прийняття та реалізації своєчасних та обґрунтованих рішень щодо забезпечення конкурентоспроможності недостатньо компетентності та досвіду менеджерів. У першу чергу необхідно забезпечити процедуру їх прийняття релевантною інформацією. Отже, оптимальна організація інформаційного забезпечення є одним із ключових чинників, що визначають ефективність управління конкурентоспроможністю автотранспортного підприємства, а отже і успіх даного виду підприємницької діяльності. Інформаційні ресурси автотранспортних підприємств повинні відповідати сучасним загальноприйнятим вимогам до них. Тому для оптимального управління конкурентоспроможністю підприємства в сфері міжнародних перевезень необхідна методична розробка процедури ефективного та своєчасного інформаційного забезпечення процесу прийняття відповідних організаційних рішень.

Аналіз літературних джерел. Аналіз публікацій по даній проблемі показав, що існує багато праць, присвячених проблемам інформаційного забезпечення підприємств. Але в них не врахована специфіка процесу управління конкурентоспроможністю вітчизняних перевізників в сфері міжнародних перевезень.

Мета статті. Визначити організаційно-економічні аспекти організації оптимального інформаційного забезпечення процесу управління конкурентоспроможністю підприємства в сфері міжнародних автомобільних перевезень.

Виклад основного матеріалу. Мінливе зовнішнє конкурентне середовище вимагає від суб'єктів підприємницької діяльності з метою їх самозбереження постійної адаптації (приспосовування) до змін. Адаптація системи дозволяє справлятися з невизначеністю шляхом одержання й використання додаткової інформації про стан об'єкта і його взаємодії із середовищем у процесі управління з наступною перебудовою структури системи й зміною її параметрів при наявності відхилень від запланованих [1].